

Аліса в Країні Див

«Аліса в Країні Див» — казкова повість Льюїса Керрола, яка вже понад 150 років захоплює, дивує і надихає дітей та дорослих у всьому світі. Перекладена багатьма мовами, не раз екранізована, адаптована й безліч разів переказана, ця історія досі не втратила актуальності. Химерні пригоди, дивовижні істоти та несподівані повороти причаровують читачів і читачок покоління за поколінням.

АЛІСА В КРАЇНІ ДИВ

ЛЬЮЇС
КЕРРОЛ

АЛІСА В КРАЇНІ ДИВ
ЛЬЮЇС
КЕРРОЛ

Льюїс Керрол

Аліса в Країні Див

З англійської переклала Лілія Александронець

Київ
BOOKSHEP
2022

В промінні сонця надвечірнім
Блискоче гладь ріки,
Наш човник тихо і розмірно
Пливе поза буйки.
Три штурманки маленькі
Човном керують всеньким.
Ох же ця трійка невгамовна!
В таку вечірню мить,
Коли краса круг невимовна,
Їм казочок кортить!
Та чи знайдеться хто у світі,
Щоб міг відмовити цим дітям?
Прожогом Перша промовляє:
«Цікаву хочем казку!».
А Друга знай собі питає:
«І можна див, будь ласка?».
Та й Третя теж не відстає,
Питань потік все лле і лле.
Аж раптом змовкли голоси.
І, наче в дивнім сні,
Снуємо ми з дівчам малим
У тій країні, де чудні
Істоти кличуть у пригоди,
Яких не відали ми зроду.
А втім, фантазії скінченні,
Ідей, бува, бракує всім,
Тому пригоди ці натхненні,
Кажу, що потім оповім.
У відповідь гукають хором:
«Таж потім — це вже зовсім скоро!».
Так крок за кроком вийшла казка
Про чарівну Країну Див,
Та незабаром жде розв'язка,
Бо вир пригод нас закрутив,
А нам пора уже додому,
Перш ніж напустить вечір втому.

Візьми ж цю казочку, Алісо,
В маленькі вправні рученята,
Тримай її так міцно-міцно!
Хай завжди служить тобі свято
Дитячим спогадом завітним,
Що на душі одвічно квітне.

Розділ 1

Униз кролячою норою

Аліса сиділа на березі річки поруч із сестрою й починала потроху нудитися від байдикування. Раз чи двічі вона зиркнула до сестриної книжки, але не знайшла там ані малюнків, ані діалогів.

«І нащо здалася книжка, у якій навіть малюнків чи діалогів нема?» — подумала вона.

Дівчинка саме замислилася (не на жарт напруживши мозок, бо через спеку почувалася сонною й нетямущою), чи варто сплести віночок із маргариток — це ж стільки зусиль. Аж раптом повз неї промчав Білий Кролик із червоними очима.

У цьому не було нічого *аж такого* незвичного. Навіть коли Кролик пробурмотів собі під ніс: «Ой лишенько! Лишенько! Запізнююся!» — це теж не здалося дівчинці *аж таким* дивним. (Пригадуючи цю сцену згодом, Аліса подумала, що мусила б здивуватися від побаченого, однак тієї миті ніщо не викликало підозри.) Проте коли Кролик *дістав* годинника з кишені власної камізельки, а потім поглянув на нього та чкурнув геть, тоді вже дівчинка зірвалася на ноги. Вона раптом зрозуміла, що ще ніколи в житті не бачила кролів із кишенями в камізельках, та ще й із годинниками в них. Згораючи від цікавості, Аліса помчала полем за вухатим, але встигла лише побачити в останню секунду, як той скочив у величезну кролячу нору попід парканом.

А вже наступної миті в нору скочила й сама Аліса, навіть не замислившись, як має потім звідти вибиратися.

Спершу кроляча нора скидалася на тунель, однак варто було лиш ступити кілька кроків — тунель різко обірвався. Аліса не встигла навіть оком змигнути, як уже летіла вниз чимось схожим на бездонний колодязь.

Чи то колодязь був такий глибокий, чи то Аліса так довго падала, але вона мала вдосталь часу пороззиратися довкола й поміркувати, що ж із нею трапиться далі. Спершу Аліса спробувала подивитися вниз, щоб побачити, куди має приземлитися, але стояла така темінь, що нічого

не було видно. Тоді перевела погляд на стіни колодязя — ті рясніли шафками та книжковими поличками. Де-не-де виднілися мапи й картини на кілочках. Пролітаючи повз одну з полиць, дівчинка потягнула з неї банку з написом «АПЕЛЬСИНОВЕ ВАРЕННЯ», та, на превелике Алісине розчарування, банка виявилася порожньою. Боячись впустити її долі й когось прибити, дівчинка швиденько всунула банку в першу-ліпшу шафку, повз яку саме падала.

«Ого, — подумала Аліса, — після такого падіння звалитися зі сходів — дитяча забавка, не більше! Ото вже вдома прозвали б мене справжньою сміливицею! Та тепер хай я навіть із даху впаду, нічого мені не буде». (А це дуже навіть схоже на правду.)

Усе вниз та й униз. Невже цьому падінню *ніколи* не буде кінця й краю?

— Цікаво, скільки ж миль я вже так пролетіла? — сказала дівчинка вголос. — Так і до центру Землі доберуся. Треба подумати: гадаю, вжедесь із чотири тисячі миль*.

Річ у тім, що Аліса щось таке подібне вже вчила на уроках у школі, і хоча зараз випала *не надто* вдала нагода похизуватися знаннями — бо ж не було перед ким, — проте повторення матеріалу ніколи не завадить.

— ...так-так, відстань розрахувала більш-менш добре, але на якій же я тоді широті й довготі?

Дівчинка не мала жодного уявлення, що воно таке ті «широта» й «довгота», а втім, самі слова видалися їй красивими та помпезними.

Вона продовжила міркування:

— Цікаво, невже пролечу просто *крізь* землю?! Ото сміху буде опинитися посеред люду, що ходить головами вниз! Антипатики, чи як там вони зветься... — Цим разом Аліса тішилася, що поруч нікого немає, бо, здається, сказала щось зовсім не в лад. — ...Але мені доведеться поцікавитися в них, у якій країні я опинилася. «Даруйте, мем, це Нова Зеландія чи Австралія?» — Дівчинка спробувала схилитися в реверансі. *Реверанс* у повітрі, на льоту — таке не всім по зубах! — Ні, такими запитаннями можна зажити слави останньої невігласки! Краще нікого не питатиму, може,десь прочитаю напис сама.

Усе вниз, вниз і вниз. Робити було нічого, тож згодом Аліса знову озвалася:

— Гадаю, Діна страшенно сумуватиме за мною сьогодні! — (Діна — це кішка.) — Сподіваюся, під час вечірнього чаювання їй не забудуть подати блюдечко молока. Моя люба Діно! Як я хотіла б, щоб ти була зараз зі мною! На жаль, мишок у повітрі немає, але якогось кажанчика ти змогла б зловити, а кажан — то майже миша. Але чи з'їсть котятко кажанятка?

Раптом Алісу зморило на сон, й вона почала мляво бурмотіти:

— Чи з'їсть котятко кажанятка? Чи з'їсть котятко кажанятка?

А потім так:

— Чи кажанятко з'їсть котятка?

Оскільки на жодне із запитань відповіді вона не мала, то було байдуже, як саме їх ставити. Аліса вже зовсім задрімала й бачила вві сні, як гуляє з Діною й питає кицьку з усією серйозністю: «Діно, ану скажи як на духу: ти коли-небудь їла кажанят?». Аж раптом — бабах! — дівчинка приземлилася на купу сухого листя і гіллячок. Політ закінчився.

Цілісінька й неушкоджена, вона одразу ж скочила на ноги й подивилася вгору, але там було темно-темно. Попереду виднівся якийсь довгий прохід, і по ньому саме мчав Білий Кролик. Не можна було гаяти ані секунди, тож Аліса миттю чкурнула за ним і, перш ніж той повернув за ріг, почула Кроликові нарікання:

— Бідні мої вушка й вусики, у мене зовсім не залишилося часу!

Вона вже майже наздогнала вухатого, сама повернувши за ріг, але Кролик наче крізь землю провалився, а Аліса опинилась у довгастій залі з низькою, всіяною рядочком люстр стелею.

Уздовж стін зали було повно дверей, але всі вони виявилися замкнені. Коли Аліса перепробувала кожні двері з одного боку кімнати, а потім і з другого, то зрештою засмучено покрокувала до центру зали, гадаючи, як же їй вибратися.

Раптом вона наштовхнулася на невеличкий скляний столик із трьома ніжками. На ньому не було нічого, окрім крихітного золотого ключика, і дівчинка одразу подумала, що зможе відімкнути ним котрісь із дверей. Але не склалось, як гадалось! Чи то замки були завеликими, чи то ключик замалим, але жодні двері так і не відчинилися. Однак,

минаючи залу вдруге, Аліса зауважила невеличку шторку над землею, якої не помітила раніше. За шторкою ховалися малюсінькі дверцята, дюймів із п'ятнадцять** заввишки. Вона спробувала встромити ключик у замочок дверцят, і, на превелику Алісину радість, він підійшов!

Дівчинка прочинила дверцята й побачила, що за ними був крихітний прохід, завбільшки з мишачу нірку. Вона стала на коліна й зиркнула через прохід, за яким виднівся небаченої краси сад. Як же їй хотілося вирватись із цієї темної зали й прогулятися поміж пишними клумбами й чарівними фонтанами, але Алісі навіть голову не вдавалося пропхнути через двері.

«Та й навіть коли вдасться протиснути голову, — розмірковувала бідолашна, — який із неї сенс без плечей. От якби я вміла складатися, як та підзорна труба! Гадаю, мені вдалося б, тільки знати б, із чого почати».

Річ у тім, що останнім часом трапилося стільки всякої дивини, що тепер Алісі здавалося, наче нічого неможливого вже й не залишилося.

Стовбичити під дверцятами сенсу не було, тож дівчинка повернулася до столика, затаївши надію знайти там ще якийсь ключик чи принаймні інструкцію із правилами складання людей, як підзорних труб. Цього разу на столику стояла маленька пляшечка («Такої тут точно раніше не було», — подумала Аліса), а на горлечку пляшечки висіла етикетка з красиво виведеними словами «ВИПІЙ МЕНЕ».

Написати можна що завгодно й де завгодно, але наша Аліса не в тім'я бита, тому не збиралася сліпо дотримуватись інструкції.

— О ні, спершу перевірю, чи ніде не написано «отрута», — сказала дівчинка. Бо не раз читала миленькі оповідки про дітлахів, котрих пожирали як не дикі звірі, то язики полум'я, чи ще якась біда траплялася, а все тому, що ті *нехтували* настановами друзів, наприклад, «якщо довго триматимеш розжарену коцюбу, то обпечеш руки», «якщо різнеш палець ножем, піде кров» або «якщо вип'єш із пляшечки з написом “отрута”, рано чи пізно точно буде непереливки». Останню настанову сама Аліса ніколи не забувала.

А втім, на цій пляшечці *не* було напису «отрута», тож дівчинка вирішила спробувати її вміст. Напій виявився доволі смачним (власне кажучи, смак нагадував поєднання вишневого пирога, крему, ананаса,

смаженої індички, ірису й тепленького тосту з маслом), тож Аліса випила його до дна.

***

— Яке дивне відчуття! — сказала Аліса. — Здається, я складаюся, наче підзорна труба.

Так воно й було: тепер дівчинка мала всього десять дюймів^{***} заввишки. Алісине обличчя просяяло радістю від думки, що зі своїм теперішнім розміром вона зможе пройти через малюсінькі дверцята й потрапити в розкішний сад. Однак спершу дівчинка вирішила трішки почекати й перевірити, чи не зменшиться ще більше. Така думка її злегка бентежила.

— Так же можна й зовсім зникнути, — мовила дівчинка сама до себе, — як та свічка. Цікаво, що тоді від мене залишилося б?

На цих словах вона почала уявляти, що стається з полум'ям свічки, коли та догорає, бо ще ніколи в житті не бачила такого на власні очі.

Переконавшись, що з нею більше нічого не відбувається, Аліса вирішила не гаяти часу й одразу попрямувала до саду. Але — бідолашне дитя — щойно добігла до дверцят, зрозуміла, що забула про ключик, а повернувшись до столу, збагнула: дотягнутися до ключика — зась. Вона бачила його крізь скляну поверхню й з усіх сил намагалася видертися вгору по ніжці столу, але щоразу лиш зісковзувала вниз. Утомившись від нескінчених спроб, бідолаха сіла долі й зайшлася слізьми.

— Годі! Сльозами справі не зарадиш! — скомандувала дівчинка сама собі. — Раджу негайно перестати рюмсати! — Зазвичай Аліса давала собі доволі слушні поради (хоч і рідко прислухалася до них), а деколи так люто сама себе відчитувала, що мало не доводила до сліз. Якось хотіла навіть зацідити собі у вухо за те, що махлювала, граючи в крокет проти себе ж. От таким цікавим дівчам вона була — любиляла вдавати двох різних людей водночас.

«Але зараз не до цього, — подумала Аліса, — нема часу прикидатися двома людьми! Мені із собою однією дати б раду!»

Раптом дівчинка помітила під столом крихітну скляну скриньку. Вона відчинила її та побачила тістечко. На тістечку був акуратно викладений ягідками напис «З'ЇЖ МЕНЕ».

— Ну і з'їм його, — промовила Аліса. — Якщо виросту, то дістану ключ, а якщо зменшуся, зможу втиснутися попід дверцятами. Так я в будь-якому разі потраплю до саду, і байдуже, як саме це станеться!

Дівчинка відкусила шматочок і схвильовано забурмотіла:

— Вверх чи вниз? Так чи сяк? — Аліса поклала руку на голову, щоб одразу відчути, куди почне рухатися, але, на свій великий подив, навіть не зрушила з місця. Власне кажучи, так воно і є: ніхто нікуди не рухається від поїдання тістечок. Однак Аліса вже настільки звикла до дивовиж навколо, що звичний стан речей тепер видавався нецікавим і безглуздим.

Захопившись справою, дівчинка швиденько впоралась і з рештою тістечка.

---

* Одна миля — це 1,6 кілометра, тобто 4 тисячі миль — це майже 6,5 тисяч кілометрів. —
Тут і далі прим. пер.

** Один дюйм — це 2,54 сантиметра, отже, дверцята були приблизно 38 сантиметрів заввишки.

*** Її зріст був лише 25 сантиметрів.

Розділ 2

Озеро сліз

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ